केचित्स्मार्तानामुपलक्षणार्थमुद्धतावोक्षितग्रहणमिच्छन्ति · तत्रैकेनोपलक्षणसिद्धेः इतरवैयर्थ्यं स्यात् · अतोऽधिकविधानमेवेदमिति अग्निहोत्रदर्शपूर्णमासादावुपलक्षणं विनापि स्मार्तानां संस्काराणां सर्वैरादृतत्वाच्च ।

उपयमनीरुपनिवपति ॥२०॥ अग्नेरुपयमनऽउपयुक्ता मृत्तिकाः सिकता वा उप समीपे अग्नेर्निचैः प्रक्षिपति · प्रतिपत्तिरियम् चरितार्थत्वात् । एतदिध्मादानाद्युपयमन्युपनिवपनान्तं सर्वं सौमिकं धर्मजातमत्र भवत्येव सर्वेषु शाखान्तरसूत्रेष्वत्रैव तस्योपदिष्टत्वात् ।

प्रणीताद्यतः ॥२१॥ प्रणीताप्रणयनादि । अत्र कर्कमते चोदकपरिप्राप्त्या ततः पूर्वमेवाग्न्यन्वाधानशाखाछेदनादि षड्गापाकरणान्तमुभाभ्यां कर्तव्यम् · तत्र शाखाछेदनानुमार्जनशाखापरिवासनमुभयोः · उपवेषकरणमध्वर्योरेव न प्रतिप्रस्थातुः · ततः शाखायां पवित्रबन्धनमुभयोः · वत्सापाकरणमुभयोः वरुणाय भागमित्यध्वर्योः मरुद्भ्यो भागमिति प्रतिप्रस्थातुः · शाखोपगूहनं द्वयोः · अत्र प्रणीतादीत्युपदेशाद्ब्रह्मवरणं वैकल्पिकव्रतग्रहणान्तं पूर्वं कर्तव्यमिति प्रतीयते ।

व्रतोपायनं वाकृतं चेत् ॥२२॥ पूर्वदिने व्रत्याशनानन्तरं वा ब्रह्मवरणोत्तरकालं वा यदि व्रतोपायनमकृतम् कृतं चेन्न भवति तदा अतोऽग्निनिधानानन्तरम् न कृत्वा प्रणीताप्रणयनादि तत्कर्तव्यम् । अत्राह पितृभूतिः व्रतोपायनं पूर्वम् ततः प्रणीतादि यद्येष पक्षोऽङ्गीकृतः प्राक्प्रणीताप्रणयनाद्व्रतोपायनमिति प्राप्तस्यैव स्मरणार्थमिदमिति तदेतन्नोपपद्यते वैकल्पिकानामादावववधारितत्वात् · यदा च ब्रह्मवरणोत्तरकालता व्रतोपायनस्य निर्धारिता तदा तदुत्तरकालीनानां पदार्थानां व्रतोपायनमङ्गम् तेषु च वेदिकरणादिष्वपकृष्टेषु तदङ्गस्यापकर्षो भवत्येव ततस्तत्रैव व्रतोपायनं भवति नात्रेति · तस्मादिदमपूर्वं कालान्तरविधानं व्रतोपायनस्य वैकल्पिकम् । पूर्वेद्युरुत्तरवेदिछादनान्तकरणपक्षे शाखाछेदादि वत्सापाकारणान्तमपि पूर्वेद्युरेव कर्तव्यम् · तत्र वत्सापाकरणं रात्रौ पयोविकारत्वात्पयस्ययोः · तथा चाहापस्तम्बः अग्नीनन्वाधाय पृथक्शाखेऽआहरतस्तथेध्माबर्हिषी मारुत्याः प्रतिप्रस्थाता वत्सानपाकरोति